

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาในการบังคับคดีกรณีการอายัดเงิน

ในการบังคับคดีแพ่งเป็นวิธีการที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษานั้นจะดำเนินการแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาผู้แพ้คดีเพื่อให้ได้ผลตามคำพิพากษา โดยเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาฝ่ายชนะคดีจะต้องร้องขอให้มีการบังคับคดีภายใน 10 ปี นับแต่วันศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุด แต่ถ้าผู้ชนะคดีไม่ร้องขอให้ศาลบังคับคดีภายใน 10 ปี การบังคับคดีย่อมสิ้นสุดลง เมื่อได้มีการส่งคำบังคับให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา และระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้เพื่อปฏิบัติตามคำพิพากษาได้ล่วงพ้นแล้ว แต่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ได้ไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาสามารถยื่นคำร้องขอต่อศาลชั้นต้นที่ได้พิจารณาและพิพากษาคดีเพื่อขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี หรือขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อดำเนินการบังคับคดี เช่น ยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้วนำออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา เมื่อศาลได้มีคำพิพากษาอย่างใดออกมาลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลเสมอไป

อย่างไรก็ดี หากศาลได้มีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ต้องแพ้คดีและต้องนำเงินไปชำระหนี้ให้กับอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว แต่ฝ่ายลูกหนี้ตามคำพิพากษาหลบเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลก็เป็นภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในการสืบหาทรัพย์สินของฝ่ายลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อนำเงินมาชำระให้แก่เจ้าหน้าที่ ซึ่งต้องเป็นไปตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามในการสืบทรัพย์ของฝ่ายลูกหนี้ตามคำพิพากษายังเป็นการยากที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ เนื่องจากยังคงคิดปัญหาเรื่องข้อกฎหมายที่จำกัดสิทธิของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา จากกรณีดังกล่าวจึงส่งผลให้ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายังไม่ได้รับความเป็นธรรมในการที่จะได้รับชำระหนี้ ในบทนี้ผู้ศึกษาจะได้วิเคราะห์เกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่ส่งผลให้เป็นการจำกัดสิทธิของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาที่จะขอรับชำระหนี้จากลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่แพ้คดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในการบังคับคดีกรณีการอายัดเงิน โดยแบ่งหัวข้อการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

4.1 ปัญหาการอายัดเงินฝากในธนาคารของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ในการบังคับคดีลูกหนี้ตามคำพิพากษากระทำได้โดยเมื่อศาลมีคำพิพากษาให้เจ้าหนี้ชนะคดี หากต่อมาลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ชำระหนี้ เช่นนี้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิยึดทรัพย์หรืออายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ โดยขอให้ศาลตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อออกหมายยึดและอายัดต่อไป เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 บัญญัติว่า

“ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดี มิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมด หรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะ ขอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษา หรือคำสั่งนั้น ได้ภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยอาศัยและตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น”

ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะสืบหาว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินใด พอให้ยึดมาขายทอดตลาดชำระหนี้บ้าง โดยเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิที่จะยึดทรัพย์ทุกอย่างที่เป็นของลูกหนี้ หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษามีกรรมสิทธิ์ร่วม แต่กฎหมายก็ยังให้ความคุ้มครองแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยได้กำหนดห้ามเจ้าหนี้ตามคำพิพากษายึดทรัพย์บางรายการที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่มีทรัพย์สินจะให้ยึด เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะสืบต่อไปว่าลูกหนี้ทำงานที่ไหน เพื่อจะอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษานอกจากนี้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิที่จะให้ชำระหนี้ของตนจากทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาจนสิ้นเชิง รวมทั้งเงินและทรัพย์สินอื่นๆ ซึ่งบุคคลภายนอกค้างชำระแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาด้วย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 214 เช่น เงินฝากในบัญชีธนาคาร สิทธิที่จะได้รับเงินเดือนจากนายจ้าง ค่าล่วงเวลา เงินโบนัส ค่าจ้างทำของต่างๆ เป็นต้น

ประเด็นนี้ผู้ศึกษาจะพิจารณาเกี่ยวกับการอายัดเงินฝากในธนาคารของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องแถลงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ทราบถึงประเภทบัญชีของธนาคาร เลขที่บัญชีที่จะอายัด สำหรับในส่วนของเงินฝากของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นฝ่ายเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจึงต้องไปทำการสืบทรัพย์ให้รู้ถึงรายละเอียดเกี่ยวกับเงินในบัญชีของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เช่น ลูกหนี้ตามคำพิพากษาฝากเงินไว้กับธนาคารใดธนาคารหนึ่ง แล้วจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาแถลงให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อจะทำการอายัดเงินดังกล่าวโดยส่งหนังสือไปยังธนาคารให้นำส่งเงินให้กับเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษารับเงินต่อไป อย่างไรก็ตามประเด็นปัญหาเกิดขึ้นว่าการสืบทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยการเข้าไปตรวจสอบเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของลูกหนี้ตาม

คำพิพากษาเป็นไปโดยยากแม้ว่าจะได้มีคำพิพากษาจากศาลว่าให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาก็ตาม เนื่องจากสถาบันการเงินนั้น ไม่ยอมเปิดเผยบัญชีของลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยอ้างว่าเป็นความลับของลูกค้า รวมทั้งเป็นหลักปฏิบัติเกี่ยวกับจรรยาบรรณและจริยธรรมธุรกิจ เช่น ธนาคารกสิกรไทยที่กำหนดจรรยาบรรณหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่และการปฏิบัติงานตามวิชาชีพของกรรมการและพนักงานของธนาคารกสิกรไทยว่าธนาคารมีหน้าที่ในการเก็บรักษาข้อมูลความลับของลูกค้าโดยจะไม่เปิดเผยข้อมูลแก่บุคคลที่สาม ยกเว้นในกรณีดังต่อไปนี้¹

- 1) ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าจากลูกค้าให้เปิดเผยข้อมูลได้
- 2) กฎหมายบังคับให้เปิดเผยข้อมูล
- 3) ธนาคารมีหน้าที่ตามที่กำหนดโดยองค์กรกำกับดูแลในการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน
- 4) การเปิดเผยข้อมูลเป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อปกป้องทรัพย์สินของธนาคาร ตัวอย่างเช่น

การเปิดเผยข้อมูลต่อเจ้าหนี้ที่ตำรวจในกรณีมีเหตุสงสัยเกี่ยวกับการทุจริตหรือโกง

จากกรณีดังกล่าวทำให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่สามารถนำข้อมูลรายละเอียดส่วนนี้ไปแถลงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อให้ดำเนินการอายัดเงินในบัญชีมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ การสืบทรัพย์สินถือเป็นภาระของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่จะต้องใช้ความพยายามสืบหาทรัพย์สินต่างๆ ที่เป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

อย่างไรก็ตาม สิทธิของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในการเข้าถึงข้อมูลของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น คงต้องพิจารณาว่า “เงินฝากในบัญชีของลูกหนี้” ถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ เพราะหากถือว่าข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว การที่ผู้อื่นจะเข้าถึงได้ย่อมจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของบัญชีก่อน อีกทั้งข้อมูลดังกล่าวนี้สถาบันการเงินถือว่าเป็นความลับของลูกค้าจึงไม่สามารถจะเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของบัญชีซึ่งเป็นลูกค้า เมื่อข้อมูลเกี่ยวกับเงินฝากในบัญชีของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้อื่นมีอาจเข้าถึงได้ หากพิจารณากรณีของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่ศาลมีคำพิพากษาให้ชนะคดี และมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาต้องชำระหนี้คืนให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา เช่นนี้แล้วเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาน่าจะถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับเงินฝากในบัญชีของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพราะหากไม่สามารถรู้ได้ว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีเงินฝากในบัญชีก็อาจทำให้ลูกหนี้ชักย้ายถ่ายเทเงินจำนวนนี้ไปเสีย และส่งผลกระทบต่อการใช้ชำระหนี้ของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา เช่นนี้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสมควรจะได้ทราบข้อมูลทางการเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจึงควรจะถูกกำหนดให้เป็น

¹ ภาคผนวก ก.

หน้าที่ของลูกหนี้ในอันที่จะเปิดเผย หรือแถลงต่อศาลเกี่ยวกับเงินฝากในบัญชี ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลนี้ถือว่า ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีเจตนาสุจริตในการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา การสืบทรัพย์จึงไม่ควรจะ ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแต่อย่างไร

จากการศึกษากฎหมายของประเทศฝรั่งเศส พบว่า การสืบหาข้อมูลของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีความจำเป็นต่อการชำระหนี้ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องร้องขอต่อพนักงานอัยการให้สืบค้นข้อมูลของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ถือว่าเป็นความลับทางวิชาชีพ ซึ่งไม่อาจเปิดเผยต่อบุคคลทั่วไปได้ และบุคคลทั่วไปไม่สามารถมาขอได้ (Secret Professional) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยอัยการจะต้องดำเนินการแทนเจ้าพนักงานบังคับคดี กรณีนี้ต้องเป็นการสืบหาข้อมูลโดยวิธีอื่นๆ ไม่สามารถทำได้แล้ว หลังจากนั้นพนักงานอัยการจะติดต่อบริษัทข้อมูลทั่วไปของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ถือว่าเป็นความลับในการประกอบวิชาชีพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น บัญชีในธนาคารของลูกหนี้ตามคำพิพากษา กรณีนี้จะเห็นได้ว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถสอบถามข้อมูลบัญชีในธนาคารของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ โดยยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการ และอยู่ภายใต้การควบคุมของพนักงานอัยการ ไม่ได้กระทำโดยส่วนตัว เมื่อพนักงานอัยการสอบถามไปที่ธนาคาร โดยระบุให้แจ้งการตรวจสอบไปที่เจ้าพนักงานบังคับคดี ธนาคารมีหน้าที่ต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ ซึ่งจะอาศัยได้ต่อเมื่อระยะเวลาพ้นไปก่อน 15 วัน เพื่อให้ธนาคารหักเงินลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ได้ใช้จ่ายไป โดยลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะไม่ต้องมาก่อนว่าบัญชีถูกอายัด เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้อายัดแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบภายใน 8 วัน และลูกหนี้ตามคำพิพากษามีเวลา 1 เดือนเพื่อคัดค้านการอายัดต่อศาล หากไม่คัดค้านเจ้าพนักงานบังคับคดีจึงจะสามารถเอาเงินนั้นมาจากธนาคารได้

จากการพิจารณากฎหมายของประเทศฝรั่งเศสที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถเข้าถึงข้อมูลทางธนาคารของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ แต่ต้องกระทำโดยผ่านพนักงานอัยการและอยู่ในความควบคุมของพนักงานอัยการนั้น จะเห็นได้ว่าประเทศฝรั่งเศสให้ความสำคัญกับคำพิพากษาโดยเมื่อศาลใช้อำนาจตุลาการในนามของประชาชนฝรั่งเศสคำพิพากษาที่ออกมาจึงต้องได้รับการบังคับอันเป็นการแสดงให้เห็นถึงความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายว่าสามารถบังคับใช้ได้จริง และการที่คำพิพากษาจะได้รับการบังคับได้จริงย่อมขึ้นอยู่กับอำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีด้วยเช่นกัน หากไม่มีกฎหมายให้อำนาจในการเข้าถึงข้อมูลบางประการอันเป็นประโยชน์ต่อการรวบรวมทรัพย์สินแล้วนั้นลูกหนี้อาจโยกย้ายถ่ายโอนเงินในบัญชีไปเสียก่อน

สำหรับประเทศสหพันธรัฐเยอรมันนั้นจะไม่ให้อำนาจแก่พนักงานบังคับคดีในการเข้าถึงข้อมูลของลูกหนี้ตามคำพิพากษา และธนาคารก็ไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเกี่ยวกับเงินใน

บัญชี หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาว่าอยู่ที่ใด แต่เป็นหน้าที่ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ต้อง แดงหรือแสดงรายการทรัพย์สินที่ตนมีอยู่ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการเข้าถึงข้อมูลของลูกหนี้ตามคำพิพากษาระหว่างแนวทางปฏิบัติของ ประเทศไทยกับประเทศฝรั่งเศสที่ให้อำนาจพนักงานบังคับคดีในการจัดการกับทรัพย์สินของลูกหนี้มากแต่ ก็ต้องอยู่ในความควบคุมของพนักงานอัยการ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าระบบต่างกับแนวทางของประเทศไทยอย่าง มากและสำหรับประเทศสหพันธรัฐเยอรมันมีมุมมองว่าเป็นหน้าที่ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่จะต้องแดง เกี่ยวกับทรัพย์สินของตนเองให้เจ้าหนี้ทราบ ผู้ศึกษาเห็นว่าประเทศไทยควรวางแนวทางให้เป็นไปตาม กฎหมายของประเทศสหพันธรัฐเยอรมันที่กำหนดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ต้องแดงหรือแสดงรายการ ทรัพย์สินที่ตนมีอยู่ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ ทั้งนี้เพื่อลดภาระของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในการสืบ ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

สำหรับประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลเงินฝากของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น จะถือว่าเป็น การละเมิดสิทธิของลูกหนี้หรือไม่ ในกรณีผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่า หากจะมีแต่เพียงวิธีการบังคับคดี ตามคำพิพากษา หากเป็นการเพียงพอที่จะคุ้มครองประโยชน์ของเจ้าหนี้ผู้ชนะคดีไม่ โดยเหตุว่าถ้าลูกหนี้ตาม คำพิพากษาเป็นผู้มีใจไม่สุจริต อาจทำความเสียหายให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้เป็นอันมาก เช่น ลูกหนี้ตาม คำพิพากษาหาวิธีหลีกเลี่ยงการบังคับคดี หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งจะทำให้การบังคับคดีตามคำ พิพากษาหรือคำสั่งนั้นเป็นไปไม่ได้ หรือไร้ผลเสียก่อนคดีถึงที่สุด ดังนั้นการที่ผู้ศึกษาต้องการที่จะเข้าถึง ข้อมูลเกี่ยวกับเงินฝากของลูกหนี้ตามคำพิพากษาดังที่ได้กล่าวข้างต้นนั้น นอกจากจะคำนึงถึงความศักดิ์ สิทธิของคำพิพากษาของศาลแล้ว การเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวก็ไม่ได้เข้าไปโดยผลการ เนื่องจากหากเข้าไปโดย ผลการย่อมถือว่าเป็นความผิดอยู่ในตัว เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ 3121/2552 “เจ้าหนี้เข้าไปในบ้านของ ผู้เสียหาย ซึ่งผู้เสียหายนี้เป็นบิดาของลูกหนี้ เจ้าหนี้เข้าไปในบ้านแล้วไปยึดเอาทรัพย์สินในบ้านมาเพื่อเป็น การหักหนี้ที่ติดค้าง สาเหตุจากที่ลูกหนี้ไม่ยอมใช้หนี้แล้วหนีเข้าไปในบ้านของผู้เสียหาย ตอนที่เจ้าหนี้ เข้าไปนั้นไม่มีใครอยู่ในบ้าน ประตูหน้าบ้านถูกปิดใส่กุญแจอยู่ เจ้าหนี้จึงใช้เลื่อยตัดกุญแจที่คล้องประตู ออกแล้วเข้าไปเอาเครื่องบดแป้งไฟฟ้าและรถจักรยานยนต์ซึ่งอยู่ในบ้านดังกล่าวนำเอาไปไว้ที่บ้านของ เจ้าหนี้เพื่อหักหนี้ที่ลูกหนี้เป็นหนี้อยู่ เจ้าหนี้จึงถูกดำเนินคดีเป็นคดีนี้

ศาลเห็นว่าการที่จำเลยเอาเครื่องบดแป้งไฟฟ้าและรถจักรยานยนต์ไปเพื่อชำระหนี้แม้ลูกหนี้จะ เป็นหนี้จำเลยอยู่จริง จำเลยก็ไม่มีอำนาจกระทำการดังกล่าวได้ เพราะการบังคับชำระหนี้ต้องดำเนินการตาม กฎหมาย มิใช่บุกรุกเข้าไปเอาทรัพย์สินของลูกหนี้ไปโดยผลการ การที่จำเลยใช้เลื่อยตัดกุญแจและเข้าไป เอาสิ่งของดังกล่าวโดยผลการ ซึ่งจำเลยก็รู้อยู่ว่าไม่ใช่บ้านพักของลูกหนี้และยังไม่รู้ด้วยซ้ำว่าสิ่งของ

ดังกล่าวที่เอาไปจะใช้ของลูกหนี้หรือไม่ จึงเป็นการเอาทรัพย์สิน โดยทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถาน โดยทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ตามฟ้อง”

จะเห็นได้ว่ากรณีตามคำพิพากษาดังกล่าวเป็นกรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้กระทำต่อทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยพลการ จึงถือเป็นความผิด

กรณีตามประเด็นปัญหาที่ผู้ศึกษาได้นำเสนอไปนั้นหมายความว่า เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้แพ้คดี และต้องชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งในชั้นนี้ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีหน้าที่ต้องแถลงหรือรายงานต่อศาลเกี่ยวกับข้อมูลทรัพย์สินของตน อันจะส่งผลให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับชำระหนี้มีสิทธิได้รับ อีกทั้งการแถลงหรือรายงานข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินถือเป็นการแสดงเจตนาที่สุจริตของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยการแถลงหรือรายงานทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษานี้เมื่อมีรายการเกี่ยวกับเงินฝากในบัญชีของลูกหนี้ ลูกหนี้จะต้องยินยอมให้ธนาคารเปิดเผยข้อมูลของคนด้วย เช่นนี้ธนาคารจึงจะเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาทราบ ดังนั้นการเข้าถึงข้อมูลของลูกหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวจึงมิได้เข้าถึงโดยพลการแต่อย่างใดและมีได้มีผลกระทบแก่ธนาคารในการอันขาดความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการรักษาความลับของลูกค้ำแต่ประการใดไม่ทั้งยังในการเปิดเผยข้อมูลก็เป็นการยินยอมของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเอง อีกทั้งยังดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมตามกฎหมายอีกด้วย

4.2 ปัญหาการอายัดเงินเดือนของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

สำหรับการอายัดเงินเดือนของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้วางหลักเกณฑ์ไว้ใน มาตรา 286 วรรคหนึ่ง กำหนดสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

- 1) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ และเงินรายได้เป็นคราวๆ อันบุคคลภายนอกได้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพเป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาทหรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร
- 2) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ และเบี้ยหวัดของข้าราชการ หรือลูกจ้างของรัฐบาล และเงินสงเคราะห์หรือบำนาญที่รัฐบาลได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น
- 3) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้ เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (2) ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้นหรือ คู่สมรส

หรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาท หรือตามที่ศาลเห็นสมควร

4) เงินฉาบงกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับอันเนื่องมาแต่ความตายของ บุคคลอื่น เป็นจำนวนตามที่จำเป็นในการดำเนินการฉาบงกิจศพตามฐานะของผู้ตายที่ศาลเห็นสมควร

จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้สามารถดำรงชีพหรือประกอบภารกิจได้โดยอาศัยสิทธิเรียกร้องเป็นเงินตามที่บัญญัติยกเว้นไว้ ไม่ให้ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี มิเช่นนั้นแล้วสิทธิเรียกร้องเป็นเงินเหล่านี้ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้ เงินสงเคราะห์ ฯลฯ ทั้งหมดต้องตกอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทั้งหมด

สำหรับหลักเกณฑ์ในการอายัดเงินเดือน โบนัส ค่าตอบแทนต่างๆ ในกรณีที่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินจะให้ยึดแล้ว ในทางปฏิบัติการสืบหาทรัพย์สินและตรวจสอบข้อมูลของทรัพย์สินว่าเป็นของจำเลยหรือไม่เป็นหน้าที่ของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่จะนำมาขึ้นต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดให้มีผลตามกฎหมายโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีจะตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารและบังคับให้เป็นไปตามหมายบังคับคดีของศาลและเป็นไปตามวิธีการ ขั้นตอนของกฎหมายต่อไป เช่น สิทธิที่จะได้รับเงินเดือนจากนายจ้าง ค่าล่วงเวลา เงินโบนัส ค่าจ้างทำของต่างๆ โดยเจ้าหนี้จะยึดได้ในกรณีที่ลูกหนี้อาศัยเงินเดือนไม่น้อยกว่า 10,000 บาท หากลูกหนี้ตามคำพิพากษามีเงินเดือนไม่ถึง 10,000 บาท เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่สามารถขออายัดเงินเดือนของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ และการอายัดเงินเดือนจะกระทำได้เพียง 30 % ของเงินเดือนที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับจริง เมื่อคำนวณแล้วลูกหนี้ตามคำพิพากษายังต้องมีเงินเหลือใช้จ่ายไม่น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ประเด็นสำคัญคือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องสืบทราบก่อนว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาทำงานที่ไหน จากนั้นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจึงจะไปขอบังคับคดีโดยการอายัดเงินเดือนเพื่อให้ศาลอนุมัติก่อน โดยหนังสือแจ้งอายัดเงินเดือนจะต้องระบุรายละเอียดว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับเงินเดือนๆ ละเท่าไร และจะถูกหักจำนวนกี่เปอร์เซ็นต์ของเงินเดือน รวมทั้งต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราเท่าไร

ประเด็นปัญหาเกิดขึ้นว่าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับเงินเดือนของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้อย่างไร ในทางปฏิบัติการจะทราบอัตราเงินเดือนของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้นั้น เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องไปตรวจสอบขอข้อมูลที่สำนักงานประกันสังคมที่ลูกหนี้ได้ประกันตนไว้ แต่เนื่องจากสำนักงานประกันสังคมเป็นหน่วยงานราชการ ไม่อาจจะเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้ โดยอ้างว่าติดขัดกับข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 24 ที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขอข้อมูลส่วนบุคคลดังนี้ “หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความ

ควบคุมดูแลของ คนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ได้รับไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้

- 1) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของคนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น
- 2) เป็นการนำข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น
- 3) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผน หรือการสถิติ หรือสำมะโนต่างๆ ซึ่งมีหน้าที่ ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น
- 4) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย โดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลใด
- 5) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ มาตรา 26 วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจคุณค่าในการเก็บรักษา
- 6) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายการสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม
- 7) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล
- 8) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว
- 9) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

เนื่องจากอัตราเงินเดือนนั้นถือเป็น “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” ซึ่งหมายความว่า เป็นข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เป็น “สิ่งเฉพาะตัว” ของบุคคลไม่ว่าในแง่มุมใด เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม ประวัติการทำงาน เป็นต้น ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของคนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น หรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ได้รับไว้ล่วงหน้า หรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้ เช่น การเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของคนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น หรือ เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกัน หรือ ระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล เป็นต้น ดังนั้นแม้ว่าเจ้าหน้าที่จะแสดงให้เห็นว่ามีคำพิพากษาจากศาลมาแสดงเพื่อขอให้สำนักงานประกันสังคมเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของลูกหนี้ตามคำพิพากษา อันเป็น “สิ่งเฉพาะตัว” ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาจึง ไม่อาจกระทำได้ เนื่องจากไม่เป็นไปตาม

มาตรา 24 ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษานั้นไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวเพื่อนำมาแถลงต่อศาลให้มีการอายัดเงินเดือนตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

จากการศึกษากฎหมายของประเทศเยอรมันเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาสามารถอายัด ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง หรือเงินที่ได้รับประจำ การอายัดเงินเดือนรวมถึงรายได้ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะได้รับจากที่อื่น หรือกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาย้ายงาน การอายัดจะครอบคลุมไปถึงงานใหม่ด้วย ค่าชดเชย เงินบำนาญ โดยเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ แต่การอายัดเงินดังกล่าวก็มีข้อยกเว้น กล่าวคือ เงินค่าจ้างล่วงหน้าสามารถอายัดได้เพียงครั้งหนึ่ง รายได้ที่ได้มาจากการทำงานในวันหยุด เงินชดเชยที่ได้จากการทรงงานไปก่อน เงินช่วยเหลืองานแต่งงานหรือวันเกิด เงินสำหรับการศึกษา เงินค่าอุปถัมภ์ชีพ การกุศล เงินช่วยเหลือจากการตาบอดไม่สามารถอายัดได้ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่ากฎหมายประเทศสหพันธ์รัฐเยอรมันนั้นก็ยังไม่ให้การแจ้งเกี่ยวกับทรัพย์สินต่างๆ นี้เป็นหน้าที่ของลูกหนี้ การอายัดเงินดังกล่าวเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ ในกรณีของการเข้าถึงข้อมูลของลูกหนี้ตามคำพิพากษานี้กระทำได้โดยยากและถือเป็นการสร้างภาระให้แก่เจ้าหน้าที่อย่างมากเนื่องจากแนวทางปฏิบัติของประเทศไทยนั้นเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ที่จะต้องสืบทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาก่อนที่จะไปแถลงต่อศาลว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีความสามารถในการชำระหนี้ แต่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งตามกฎหมายและศาลมีคำพิพากษาให้ชำระหนี้กลับไม่ต้องดำเนินการใดๆ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าควรจะมีการกำหนดให้การแถลงหรือรายงานเกี่ยวกับรายละเอียดของทรัพย์สินนั้นควรจะเป็นหน้าที่ของลูกหนี้ เพราะหากลูกหนี้เพิกเฉยไม่ดำเนินการใดๆ อันจะทำให้ไม่เจ้าหน้าที่สามารถชำระหนี้หรืออายัดสิทธิเรียกร้องต่างๆ ได้ ต้องถือว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีเจตนาไม่สุจริตกับเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา

4.3 ปัญหาความรับผิดชอบของนายจ้างของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

การอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษากรณีที่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาอยู่ในความครอบครองของบุคคลภายนอก หรือในกรณีที่ลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้องเหนือบุคคลภายนอก และคำสั่งของศาลในหมายบังคับคดีระบุให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจอายัดสิทธิเรียกร้องได้ คำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีถือว่าเป็นคำสั่งอายัดของศาล² ดังนั้นหากลูกหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลภายนอกให้ชำระเงินจำนวนหนึ่ง หรือเรียกให้บุคคลภายนอกส่งมอบสิ่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี

² ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 310 ทวิ และมาตรา 311 วรรคหนึ่งและวรรคสอง.

ก็สามารถอายัดได้ แต่ถ้าในหมายบังคับคดีไม่ได้ระบุไว้ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจอายัด เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องยื่นคำร้องให้ศาลออกหมายอายัด และเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องนำส่งหมายนั้นให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบุคคลภายนอก ซึ่งคำสั่งอายัดนั้นจะต้องระบุห้ามลูกหนี้ตามคำพิพากษาจำหน่ายสิทธิเรียกร้องตั้งแต่วันที่ได้อายัดนั้นให้ และมีข้อห้ามบุคคลภายนอกไม่ให้ชำระเงินหรือส่งมอบสิ่งของให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ให้ส่งมอบแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีแทนภายในเวลากำหนดไว้ในคำสั่ง³

การที่บุคคลภายนอกจะปฏิเสธหรือโต้แย้งสิทธิเรียกร้องนั้น บุคคลภายนอกจะต้องปฏิเสธหรือโต้แย้งเกี่ยวกับหนี้ที่เรียกร้อง เช่น ปฏิเสธว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่มีสิทธิเรียกร้องเหนือบุคคลภายนอกหนี้ระงับไปแล้ว หนี้ขาดอายุความ รวมถึงผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่แท้จริง ในกรณีที่ศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดไปหาลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้องซึ่งลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ออนสิทธิเรียกร้อง โดยจะต้องยื่นคำคัดค้านก่อนที่จะมีการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา เมื่อมีการคัดค้านแล้วให้ศาลไต่สวน หากศาลเห็นว่าหนี้ที่เรียกร้องมีอยู่จริงก็ให้ศาลมีคำสั่งให้บุคคลภายนอกปฏิบัติตามคำสั่งอายัด แต่ถ้าศาลเห็นว่าหนี้หนี้ไม่มีอยู่จริง ก็ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายชื่อบุคคลภายนอกออกไป กรณีที่บุคคลภายนอกไม่คัดค้าน หรือคัดค้านแล้วแต่ศาลเห็นว่าหนี้ที่เรียกร้องมีอยู่จริง เมื่อบุคคลภายนอกไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือคำสั่งศาล เจ้าหนี้อาจร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเหนือบุคคลภายนอก ดำเนินการเสมือนว่าบุคคลภายนอกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา หากบุคคลภายนอกไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอายัดและคำสั่งแห่งสิทธิเรียกร้องซึ่งอายัดไว้ต้องเสื่อมเสียไปเพราะความผิดของบุคคลภายนอกเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ไม่ว่าจะเพราะประการใดๆ บุคคลภายนอกจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อความเสียหายใดๆ ด้วย⁴

ประเด็นปัญหาเกิดขึ้นว่านายจ้างได้รับคำสั่งอายัดทรัพย์แต่ไม่ดำเนินการใดๆเลย กลับเพิกเฉย อีกทั้งไม่ได้เข้ามาไต่สวนตามที่ศาลกำหนดไว้ เช่นนี้เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีแก่นายจ้าง และดำเนินการไปเสมือนหนึ่งว่านายจ้างนั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา คือ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะขอให้ศาลออกหมายยึดทรัพย์ของนายจ้างเพื่อชำระหนี้เท่ากับมูลค่าแห่งสิทธิเรียกร้อง ในระหว่างที่เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดทรัพย์ปรากฏว่านายจ้างได้ใช้สิทธิโต้แย้ง หรือปฏิเสธคำสั่งอายัด เช่น แจ้งว่าลูกจ้างซึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นได้ลาออกไปนานแล้ว หรือแจ้งว่าลูกจ้างมีเงินเดือนไม่ถึงหนึ่ง

³ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 311 วรรคสี่.

⁴ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 312.

หมิ่นบาท ทั้งนี้เพื่อไม่ต้องทำให้ตนต้องถูกบังคับคดีและโดยยึดทรัพย์ จะเห็นได้ว่านายจ้างไม่ได้ใช้สิทธิโต้แย้งหรือปฏิเสธคำสั่งอัยทรัพย์มาแต่แรก อีกทั้งไม่ดำเนินการใดๆ อันจะทำให้ศาลได้ทราบข้อเท็จจริงว่านายจ้างสามารถรับคำสั่งอัยทรัพย์ได้ ในกรณีนี้ผู้ศึกษาเห็นว่าการใช้สิทธิโต้แย้งดังกล่าวส่งผลให้เจ้าหน้าที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากหากได้ดำเนินการยึดทรัพย์ของนายจ้างแล้ว เจ้าหน้าที่จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมในการยึดทรัพย์หรือในการถอนการยึดทรัพย์ไปเป็นจำนวนมาก และเมื่อพิจารณามาตรา 312 ก็มีได้กำหนดกรอบระยะเวลาให้บุคคลภายนอกที่ต้องการเสนอคำโต้แย้งหรือปฏิเสธการรับคำสั่งอัยทรัพย์เมื่อไม่ได้กำหนดกรอบเวลาไว้จึงส่งผลให้บุคคลภายนอกอาจโต้แย้งหรือปฏิเสธในช่วงเวลาใดก็ได้ และหากล่าช้าออกไปจะทำให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษากำลังดำเนินการใช้สิทธิยึดทรัพย์ของบุคคลภายนอกได้รับความเสียหาย อีกทั้งไม่ได้รับการชำระหนี้จากลูกหนี้ตามคำพิพากษา ขณะเดียวกันก็ไม่สามารถยึดทรัพย์ของบุคคลภายนอก รวมถึงเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายังต้องเสียค่าธรรมเนียมในการดำเนินการต่างๆ

ดังนั้นเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลภายนอกซึ่งเป็นนายจ้างของลูกหนี้ตามคำพิพากษา จึงควรกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินการของมาตรา 312 ให้ชัดเจน เพราะหากบุคคลภายนอกซึ่งเป็นนายจ้างของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ใช้สิทธิโดยสุจริตหรือป้องกันเพื่อไม่ให้ตนต้องรับผิดชอบก็ควรจะต้องใช้สิทธิโต้แย้ง หรือปฏิเสธว่า ตนไม่สามารถส่งเงินเดือนของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้เพราะสาเหตุใดต่อศาลภายในเวลาที่กำหนด ถ้าหากไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนดดังกล่าวก็ให้ถือเสมือนว่าบุคคลภายนอกเป็นลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา จะปฏิเสธความรับผิดชอบได้

จากการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาข้างต้นล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ ซึ่งแม้ศาลจะพิพากษาให้เจ้าหน้าที่ชนะคดี และมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ที่แพ้คดีต้องชำระหนี้ แต่คำพิพากษาของศาลกลับไม่สามารถไปดำเนินการใดๆอันจะทำให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาชำระหนี้ได้โดยง่าย เนื่องจากติดปัญหาทางกฎหมาย รวมถึงกฎระเบียบต่างๆ ที่ทำให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลด้านการเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้เลย

ประเด็นสำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาอีกประการหนึ่ง ในบางกรณีคงต้องมีความจำเป็นที่จะตั้งหน่วยงานเฉพาะที่คอยเก็บรวบรวมข้อมูลของลูกหนี้ตามคำพิพากษา อันเกี่ยวกับบัญชีข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินต่างๆ ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เช่นเดียวกับศูนย์ข้อมูลเครดิตซึ่งมีการจัดตั้งมีแนวคิดในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเครดิตโดยสมาคมธนาคารไทยได้หรือกับธนาคารแห่งประเทศไทยว่ามีความประสงค์ให้มีแหล่งกลางสำหรับแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ เพื่อลดความเสี่ยงในการให้กู้ และป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งปัจจุบันดำเนินการ โดยบริษัทข้อมูลเครดิตกลาง

จำกัด และได้ลงทุนพัฒนาระบบรายงานข้อมูลเครดิต 2 ระบบ ได้แก่ 1) ระบบรายงานข้อมูลเครดิตบุคคลธรรมดา (Consumer Credit Reporting System) และ 2) ระบบรายงานข้อมูลเครดิตเชิงพาณิชย์ (Commercial Credit Reporting System) โดยบริษัท ได้ยึดถือหลักการในการปกป้องและรักษาความลับของข้อมูลเป็นอย่างดี ตลอดจนคำนึงถึงการดูแลและคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลเป็นอย่างดีเช่นกัน จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าศูนย์ข้อมูลเครดิตนี้เป็นการตรวจสอบบุคคลก่อนที่จะให้มีการทำธุรกรรม ซึ่งถือว่าสถาบันการเงินสามารถลดความเสี่ยงให้การปล่อยเครดิตได้เป็นอย่างดี ดังนั้นหากนำมาปรับใช้กับการที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องยินยอมให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษามีการตรวจสอบทรัพย์สินต่างๆ ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่การให้ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้จะถูกเก็บรักษาไว้ในที่ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ใจได้